

СТАНОВИЩЕ

от доц. Петър Дойчев, доктор

относно дисертационния труд на Татяна Йорданова на тема „Развитие на специфични двигателни възможности при млади 11-13 годишни фигуристи” , за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” в област висше образование, професионално направление 7.6. Спорт, специалност фигурно пързаляне.

С решение на факултетния съвет на факултет „Спорт” с протокол № 32 от 24.02.2019 г. съм определен за член на Научно жури, натоварен да представи становище, относно дисертационния труд на Татяна Димчева Йорданова.

Дисертационният труд е одобрен и насочен за защита от разширен състав на факултет „Спорт”.

Оценка на актуалността на темата. В достъпната литература са налице малко съобщения и съвременни публикации. В този аспект систематизирано са изложени най-новите данни за волните програми главно от танцови стъпки, завъртания, обръщания и усвояването на сложни тройни скокове.

Новите правила налагат и нови изисквания към състезателните програми, които се характеризират с увеличение сложността на елементите и на връзките в комбинациите.

В този аспект изборът на дисертационния труд на гл. ас. Йорданова е изключително актуален и потенциално креативен.

Представеният дисертационен труд съдържа 166 стандартни страници. Онагледен е с 50 таблици, 43 фигури, 6 рисунки, 3 приложения списък с литературата. Боблиографската справка съдържа 179 литературни източника, от които 152 на кирилица и 27 на латиница.

Литературен обзор и информативност на докторантката по темата. Литературният обзор детайлно и компетентно описва историческата ретроспекция и актуалните съвременни изисквания към състезателните програми. Дисертантката демонстрира богатата ерудиция по изследваната тема. Обстоятелственият и професионално компетентен анализ на техниката на скоковете, тяхното цялостно разделяне на отделни части и различните варианти на разделяне на скока. Извеждат се редица примери за стабилността на техническите умения, които могат да бъдат постигнати само при високо ниво на развитие на скоростно-силовите качества на младите фигуристи.

Цитират се установените от голямо значение за спортната практика модели на Бухарцева, 1972; Тихомиров, 1974, Медведева, 2002, Мишин, 1981.

Библиографската справка на литературния обзор е съвременна и изчерпателна. Въз основа на нея е формулирана работната хипотеза, която дава ясна представа за приложената специфична тренировъчна методика от упражнения със скоростно-силов характер и за равновесната устойчивост при млади фигуристи.

Сам по себе си, литературният обзор на дисертантката би могъл да се оцени като приносен момент на нейната работа.

Оценка на целта и задачите. Цел на дисертационния труд е да се повиши ефективността на подготовката на младите фигуристи чрез специфична тренировъчна методика, насочена към развитие на скоростно-силовите способности и на равновесната устойчивост. Формулирана е ясно и точно и съответства на избраната тема. Задачите са правилно дефинирани и предпоставят осъществяването на формулираната цел. Те обхващат проблеми, свързани с конкретно изследване: 1. Измерване на антропометрични признаци. 2. Измерване на физиометрични показатели. 3. Измерване на биомеханични и динамометрични характеристики. Общо 15 вида измервания.

Използвани са: * Вариационен анализ;
* Корелационен анализ;
* Сравнителен анализ и t-критерий на Стюдънт
* Факторен анализ

В изследването са включени общо 51 състезателки по фигурно пързаляне на възраст от 11 до 13 години.

Оценка и резултати. Резултатите от проведените изследвания са анализирани в пет акцента.

1. Вариационен анализ на кратки програми на девойки на световни първенства.
2. Вариационен анализ на волни програми.
3. Вариационен анализ на антропометричните показатели на фигуристките.
4. Вариационен анализ на показателите при скоковете.
5. Показатели на равновесната устойчивост.

Изводите са изложени подробно с добра формулировка, адекватно отразяват целта и съдържанието на дисертационния труд, завършвайки с представяне на научно-теоретическите и практически приноси.

Оценка на приносите. Приносите в дисертационния труд са следствие от резултатите и изводите от изследванията, притежават теоретична и практическа насоченост и са ясно и добре формулирани. Приноси с научно теоретичен характер:

- За първи път е показан вариационен анализ, който доказва статистически достоверен прираст в антропометричните показатели на изследваните състезатели по фигурно пързаляне.
- Направен е сравнителен анализ на оценките от държавни първенства. Това доказва ефективността от приложените средства за тренировъчно въздействие, насочени към развиване на специфичните способности на младите фигуристи.

Приноси с практически характер:

- Възможност да се използват на новите апаратурни устройства за контрол и оценка на скоковете и равновесните възможности при подрастващите състезатели.

- Възможност за използване на дисертационния труд като научно-методическо ръководство при обучение на млади фигуристи.

Публикуваните трудове във връзка с дисертацията са 3, като един от тях е отпечатан в руско списание, а останалите две в списание Спорт и наука.

Авторефератът на дисертационния труд е добре структуриран и точно отразява съдържанието му.

Заключение.

Дисертационният труд „Развитие на специфични двигателни възможности при млади 11-13 годишни фигуристи” на Татяна Димчева Йорданова е многогодишно научно проучване за създаване на теоретична и практическа насоченост при обучението на млади фигуристи. Със своята актуалност, изводи и значими научни приноси той отговаря на всички законови и нормативни изисквания за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”. Въз основа на всичко изложено по-горе, предлагам на членовете на Уважаемото научно жури да присъди на гл. ас. Татяна Йорданова образователна и научна степен „Доктор”.

Изготвил становището:

16.02.2019 г.

Доц. Петър Дойчев доктор

София

OPINION

by Assoc. Prof. Petar Doytchev, PhD

regarding the doctoral dissertation of Tatiana Yordanova on the topic of “Development of specific motor abilities in young 11-13 years old figure skaters”, for awarding the educational and scientific degree “PhD” in a scientific subject “Theory and Methodology of Sports Science” in professional field 7.6, Sports, specialty figure skating

By a decision of the faculty council of the Faculty of Sports with protocol № 32 dated 24.02.2019, I was nominated as a member of the Scientific Jury, which was to deliver an opinion on the dissertation work of Tatiana Dimcheva Yordanova.

The PhD thesis was approved and scheduled for defence by the extended composition of the Faculty of Sport.

Assessment of the timelines of the topic. In the available literature, there are few messages and up-to-date publications. In this aspect, the latest data from the Free programs mainly Dance Steps, is systematically presented by dance steps, spins, turns and the mastery of t complicated triple jumps.

The new rules also impose new requirements to the competitive programs, which are characterized by increased complexity of the elements and connections in combinations.

In this aspect the choice for the dissertation thesis of assist. prof. Yordanova is extremely up-to-date and potentially creative.

The presented dissertation thesis contains 166 standard pages. It is illustrated with 50 tables, 43 figures, 6 drawings, 3 appendixes and literature lists. The bibliographic reference contains 179 literary sources, of which 152 in Cyrillic and 27 in Latin.

Literature review and familiarity of the doctoral candidate with the subject. The Literature Review describes in detail and competently describes the historical retrospection and current contemporary requirements for racing programs. The PhD student demonstrates a rich erudition on the subject. A detailed and professionally competent analysis of the technique of jumps, their complete division into separate parts and the different options for segmentation. There are a number of examples for the stability of technical skills, which can only be achieved by a high level of development of the speed-power qualities of young figure skaters.

The models of Buhartseva, 1972, which are of great significance to the sports practice, are quoted; likewise, those of Tihomirov, 1974, Medvedeva, 2002, and Mishin, 1981.

The bibliographic reference to the literary review is up-to-date and comprehensive. On the basis of it, the working hypothesis is formulated, which gives a clear idea of the applied specific training method of speed-power exercises and of the equilibrium resistance of young figure skaters.

By itself, the literary review of the PhD student could be measured as the contribution point of her work.

Evaluation of goal and tasks. The purpose of PhD thesis is to increase the efficiency of the training of young figure skaters through a specific training methodology aimed at developing the speed-power abilities and the equilibrium sustainability. It is formulated clearly and accurately and matches the selected topic. The tasks are properly defined and presuppose the realization of the formulated goal. They cover issues related to specific research: 1. Measurement of anthropometric characteristics. 2. Measurement of physical metric parameters. 3. Measurement of biomechanical and dynamometric characteristics. A total 15 types of measurements.

The following were used:

- * Descriptive statistic;
- * Correlation analysis;
- * Comparative analysis and Student's t-criterion
- * Factor analysis

The survey included a total of 51 figure skater from 11 to 13 years of age.

Evaluation and results. The results of the research are analyzed in five accents.

1. Descriptive statistics of junior ladies short programs at world championships.
2. Descriptive statistics of free programs.
3. Descriptive statistics of the anthropometric indicators of figure skaters.
4. Descriptive statistics of jump parameters.
5. Equilibrium sustainability indicators.

The conclusions are detailed and well-formulated, adequately reflecting the purpose and content of the dissertation, ending with the presentation of scientific theoretical and practical contributions.

Contribution evaluation. The contributions of the dissertation are derived from the results and the conclusions of the research, they have theoretical and practical orientation and are clear and well-formulated. Contributions of scientific theoretical nature:

- For the first time, a descriptive statistic is shown which demonstrates a statistically reliable increase in the anthropometric attributes of the surveyed skaters.
- A comparative analysis of the judges' marks from the national championships was made. This demonstrates the effectiveness of the applied

training tools aimed at developing the specific abilities of young figure skaters.

Practical contributions:

- The ability to use new apparatuses to control and assess jumping and equilibrium capabilities in adolescent athletes.
- Possibility to use the dissertation as a scientific methodological guide for training young figure skaters.

The publications in connection with the dissertation are 3, one of them being printed in a Russian magazine and the other two in the magazine Sport and Science.

The author's summary of the PhD thesis is well structured and accurately reflects its content.

Conclusion.

The PhD thesis “Development of specific motor abilities in young 11-13 years old skaters” by Tatiana Dimcheva Yordanova is a perennial scientific study establishing a theoretical and practical guideline for the education of young skaters. With its relevance, conclusions and significant scientific contributions, it meets all the legal and regulatory requirements for obtaining a PhD educational and scientific degree. On the basis of all the above, I propose to the members of the Honorable Scientific Jury to award to Ch. Ass. Tatiana Yordanova the educational and scientific degree of PhD.

Opinion by:

16.02.2019

Assoc. Prof. Petar Doychev Ph.D.

Sofia